

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 10 października 2016 roku powód R. R., prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...), domagał się od pozwanej D. M., prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą (...), zasądzenia kwoty 6184,36 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie oraz kosztami procesu. W uzasadnieniu wskazał, że sprzedał pozwanej towary szczegółowo opisane w fakturze VAT, a pozwana nie uiściła kwoty dochodzonej pozwem (obejmującej także notę odsetkową), mimo zawezwania do próby ugodowej.

W dniu 12 grudnia 2016 roku został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, którym zasądzono kwotę dochodzoną pozwem oraz 1880 zł kosztów procesu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu. Przede wszystkim podniosła zarzut przedawnienia roszczenia dochodzonego pozwem. Zarzuciła także, że nie posiada w swojej dokumentacji dołączonej do pozwu noty odsetkowej.

W odpowiedzi na sprzeciw od nakazu zapłaty powód w całości podtrzymał żądanie pozwu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 27 maja 2013 roku R. R., prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) (sprzedawca), zawarł z D. M., prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą (...) (kupującym), umowę sprzedaży towarów znajdujących się w jego ofercie handlowej. W związku z powyższym sprzedawca wystawił fakturę VAT nr (...), w której obciążył kupującego kwotą 9641,65 zł brutto (7838,74 zł netto) z terminem płatności w dniu 26 czerwca 2013 roku. Do zapłaty z powyższej faktury VAT pozostała kwota 5780,65 zł.

(dowód: bezsporne;

faktura VAT nr (...) – k. 7-8)

W dniu 17 września 2013 roku sprzedawca wystawił notę odsetkową, w której obciążył kupującego kwotą 403,71 zł, na którą złożyły się odsetki ustawowe za nieterminowe płatności faktur VAT w następujących wysokościach:

- 16,58 zł z tytułu 46 dni opóźnienia w zapłacie faktury VAT nr (...) z dnia 15 maja 2013 roku na kwotę 1011,99 zł z terminem płatności w dniu 14 czerwca 2013 roku,
- 122,71 zł z tytułu 81 dni opóźnienia w zapłacie faktury VAT nr (...) z dnia 23 maja 2013 roku na kwotę 5315,05 zł z terminem płatności w dniu 22 czerwca 2013 roku,
- 264,42 zł z tytułu 77 dni opóźnienia w zapłacie faktury VAT nr (...) z dnia 27 maja 2013 roku na kwotę 9641,65 zł z terminem płatności w dniu 26 czerwca 2013 roku.

(dowód: bezsporne;

nota odsetkowa – k. 9)

W dniu 25 lutego 2014 roku sprzedawca wezwał kupującego do natychmiastowej dobrowolnej zapłaty należności w łącznej wysokości 6184,36 zł, wynikającej z faktury VAT nr (...) (5780,65 zł) oraz noty odsetkowej z dnia 17 września 2013 roku (403,71 zł).

(dowód: bezsporne;

wezwanie do zapłaty wraz z dowodem nadania – k. 43-44)

W dniu 25 czerwca 2015 roku (data nadania w polskiej placówce pocztowej) sprzedawca złożył do Sądu Rejonowego w Sieradzu, Wydziału V Gospodarczego wniosek o zaważanie kupującego do próby ugodowej w zakresie należności objętych wezwaniem do zapłaty z dnia 25 lutego 2014 roku. Termin posiedzenia wyznaczono na dzień 23 września 2015 roku, jednak do zawarcia ugody nie doszło.

(dowód: bezsporne;

wniosek o zaważanie do próby ugodowej z dowodem nadania – k. 10-13;

zawiadomienie o wyznaczeniu terminu posiedzenia – k. 14-15)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

Powód dochodził od pozwanej zapłaty części ceny towarów szczegółowo opisanych w dołączonej do pozwu fakturze VAT oraz należności wynikających z noty odsetkowej.

Pozwana odmówiła zapłaty podnosząc zarzut przedawnienia. Zarzuciła także, że nie otrzymała noty odsetkowej ani wezwania do jej zapłaty.

Bezsporny w niniejszej sprawie był przede wszystkim fakt zawarcia przez strony umowy sprzedaży towarów (udokumentowanej dołączoną do pozwu fakturą VAT). Poza sporem pozostawał także fakt zapłaty części ceny przez pozwaną oraz wystawienia przez powoda noty odsetkowej (oraz jej treść). Bezsporne było wreszcie zaważanie pozwanej do próby ugodowej w zakresie należności dochodzonych pozwem. Istota sporu sprowadzała się natomiast do tego, czy roszczenie powoda uległo przedawnieniu z upływem dwóch lat (art. 554 k.c.), czy też bieg terminu przedawnienia został przerwany.

Strony łączyła umowa sprzedaży, uregulowana w art. 535 i następnych kodeksu cywilnego. Zgodnie z art. 535 k.c. przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę.

Jak już wyżej wskazano, pozwana przede wszystkim podniosła zarzut przedawnienia roszczenia dochodzonego pozwem.

W ocenie Sądu zarzut ten był chybiony.

Zgodnie z art. 117 §1 i 2 k.c. z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. Po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Ustawowym skutkiem przedawnienia jest zatem powstanie po stronie tego, przeciw komu przysługuje roszczenie, uprawnienia do uchylenia się od jego zaspokojenia, a wykonanie tegoż uprawnienia powoduje, że roszczenie już nie może być skutecznie dochodzone. Skorzystanie zatem przez dłużnika z przysługującego mu prawa i uchylenie się od zaspokojenia roszczenia obliguje Sąd do oddalenia żądania pozwu obejmującego przedawnione roszczenie.

Zgodnie z art. 118 k.c. jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata. Co do zasady więc, roszczenia związane z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz roszczenia o świadczenia okresowe, przedawniają się z upływem lat trzech. Przepisem szczególnym, o jakim mowa w art. 118, wyłączającym stosowanie trzyletniego przedawnienia, jest (jak już wyżej wskazano) każdy przepis ustawy, w tym także kodeksu cywilnego, przewidujący krótszy niż trzyletni termin przedawnienia (tak też Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 21 października 1994 roku, III CZP 136/94, OSNC 1995, nr 2, poz. 38), na przykład art. 554 k.c. co do roszczeń z umowy sprzedaży, art. 646 k.c. co do roszczeń wynikających z umowy o dzieło czy też art. 751 k.c. dotyczący umowy zlecenia.

Zgodnie z art. 554 k.c. roszczenia z tytułu sprzedaży dokonanej w zakresie działalności przedsiębiorstwa sprzedawcy przedawniają się z upływem lat dwóch.

Zgodnie z art. 120 §1 k.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Roszczenie staje się wymagalne w ostatnim dniu przewidzianego dla zobowiązanego terminu do spełnienia świadczenia (tak również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 lutego 2006 roku, I CSK 17/05, LEX nr 183057), a sama wymagalność roszczenia oznacza stan, w którym uprawniony może skutecznie domagać się realizacji roszczenia (jego powództwo w takiej sytuacji nie będzie przedwczesne).

Powód złożył pozew w dniu 10 października 2016 roku. Dochodzone w niniejszym postępowaniu roszczenie wynikające z faktury VAT z dnia 27 maja 2013 roku stało się wymagalne w dniu 26 czerwca 2013 roku. Dwuletni termin przedawnienia w stosunku do tego roszczenia upłynąłby zatem w normalnych warunkach w dniu 26 czerwca 2015 roku.

Zgodnie jednak z art. 123 §1 pkt 1 k.c. bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Zgodnie zaś z art. 124 §1 k.c. po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo. Stosownie wreszcie do §2 tego przepisu w razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone.

Należy w tym miejscu zauważyć, że wytoczenie powództwa może być poprzedzone zawezwaniem do próby ugodowej, uregulowanym w art. 184-186 k.p.c. Postępowanie pojednawcze wszczynane jest z inicjatywy wierzyciela, który zwraca się do sądu, by ten niejako zorganizował próbę ugodową. Nie ulega przy tym wątpliwości, że zawezwanie do próby ugodowej jest czynnością podjętą przed właściwym organem i zmierzającą do dochodzenia (ustalenia) roszczenia i tym samym przerywa bieg przedawnienia (tak również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 czerwca 1964 roku, II CR 675/63, OSNC 1965, nr 2, poz. 34 czy w uchwale z dnia 28 czerwca 2006 roku, III CZP 42/06, OSNC 2007, nr 4, poz. 54). Dla osiągnięcia skutku w postaci przerwania biegu przedawnienia konieczne jest jednak, by w treści wniosku o zawezwanie do próby ugodowej w sposób jednoznaczny oznaczono wierzytelność, która jest przedmiotem żądania (stanowisko takie zajął także Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2012 roku, V CSK 515/11, LEX nr 1276233).

Skoro zatem powód w dniu 25 czerwca 2015 roku skutecznie złożył do Sądu Rejonowego w Sieradzu wniosek o zawezwanie pozwanej do próby ugodowej w zakresie należności dochodzonej pozewem, to tym samym bieg przedawnienia tego roszczenia został przerwany i rozpoczął się na nowo w chwili zakończenia postępowania pojednawczego (na posiedzeniu w dniu 23 września 2015 roku, na którym nie doszło do zawarcia ugody).

Na marginesie jedynie należy wskazać, że dla przerwania biegu przedawnienia nie ma znaczenia moment wpływu wniosku do Sądu, ale chwila jego złożenia. Zgodnie bowiem z art. 165 §2 k.p.c. oddanie pisma procesowego w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 roku Prawo pocztowe lub w placówce pocztowej operatora świadczącego pocztowe usługi powszechne w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu. Nie ulega przy tym wątpliwości, że w roku 2015 roku Poczta Polska S.A. pełniła obowiązki operatora wyznaczonego (art. 178 ust. 1 w zw. z art. 192 ustawy z dnia 23 listopada 2012 roku Prawo pocztowe).

Pozwana w sprzeciwie od nakazu zapłaty zarzuciła również, że nie otrzymała od powoda noty odsetkowej z dnia 17 września 2013 roku (na kwotę 403,71 zł) oraz wezwania do jej zapłaty. Należy jednak zauważyć, że zarzut ten nie miał żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, ponieważ jednocześnie pozwana w żaden sposób nie zakwestionowała treści powyższej noty (doręczonej jej wraz z odpisem pozwu), ani co do zasady, ani co do wysokości. Niezależnie od powyższego powód dołączył (do odpowiedzi na sprzeciw od nakazu zapłaty) wezwanie do zapłaty z dnia 25 lutego 2014 roku (wraz z potwierdzeniem nadania listem poleconym na adres pozwanej), obejmujące między innymi należność wynikającą z noty odsetkowej.

Zgodnie z art. 481 §1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. W zakresie należności wynikającej z faktury VAT odsetki ustawowe za opóźnienie należały się zatem powodowi zgodnie z żądaniem (od dnia 21 września 2013 roku do dnia zapłaty).

Zgodnie natomiast z art. 482 §1 k.c. od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa, chyba że po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłużnej sumy. Tym samym ustawowe odsetki za opóźnienie od zaległych odsetek w wysokości 403,71 zł (wynikającej z noty odsetkowej) należały się powodowi dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa (czyli od dnia 10 października 2016 roku). Powód nie wykazał bowiem w żaden sposób, aby po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłużnej sumy. Tym samym żądanie odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 403,71 zł obejmujące okres od dnia 21 września 2013 roku do dnia 9 października 2016 roku nie mogło zostać uwzględnione.

Ustalając stan faktyczny i wydając rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie Sąd oparł się na przedstawionych przez powoda dokumentach prywatnych, których treść co do zasady nie była przez pozwaną kwestionowana.

Biorąc wszystkie powyższe okoliczności pod uwagę, skoro powód wykazał istnienie roszczenia wobec pozwanej, a podniesiony przez pozwaną zarzut przedawnienia był nieuzasadniony, to powództwo zasługiwało na uwzględnienie w zakresie kwoty 6184,36 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 5780,65 zł od dnia 21 września 2013 roku oraz od kwoty 403,71 zł od dnia 10 października 2016 roku do dnia zapłaty. Dlatego też na podstawie art. 535 k.c. w zw. z art. 481 k.c. i art. 482 k.c., a także łączącej strony umowy, orzeczono jak w punkcie I wyroku.

W pozostałej części (odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 403,71 zł od dnia 21 września 2013 roku do dnia 9 października 2016 roku, o czym była już mowa wyżej), powództwo było nieuzasadnione i dlatego na podstawie tych samych przepisów podlegało oddaleniu, jak w punkcie II wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 zdanie 2 k.p.c. Mając na uwadze, że powód przegrał jedynie w niewielkim zakresie (części roszczenia odsetkowego), należał się mu zwrot całości kosztów procesu, na które złożyły się opłata sądowa od pozwu w kwocie 250 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w wysokości 2400 zł, ustalone zgodnie z §2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015, poz. 1804 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym w niniejszej sprawie.